

Yeni hükümet nasıl kurulur? İşte senaryolar (Koalisyon nedir?)

Bugünkü seçimlerin ilk sonuçlarına göre 12 yıllık AK Parti'nin tek başına iktidarı sona eriyor. 7 Haziran seçimlerine göre hükümetin nasıl kurulacağı, Meclis'e giren parti sayısı ile doğru orantılı. Anadolu Ajansı'nın rakamlarına göre maksimum 260 milletvekili çıkarması beklenen AK Parti'nin mutlak iktidarı mümkün değil. Ya koalisyon hükümeti kurulacak ya da AKP dışarıdan destek ile azınlık hükümeti kuracak.

2011'deki genel seçimlerine göre AKP 49.95 oy ile 327 sandalye kazanmıştı. CHP, yüzde 25.93 ile 135 vekil, MHP yüzde 12.98 ile 53 vekil çıkarmıştı. Çoğunluğu bugünkü HDP'de yer alan bağımsızlar ise yüzde 6.58 ile 35 milletvekili çıkarmıştı. Bugün yapılan seçimlere göre ise AKP'nin hükümet için gereken 276 milletvekilini çıkaramaması, tek başına iktidarının sona ermesine yol açacak. HDP'nin barajı aşmasıyla birlikte parlamentoya 4 parti girecek. Bu aritmetiğe göre şu senaryolar ortaya çıkabilir;

SENARYO 1- AKP 276 VEKİLİ, TEK BAŞINA İKTİDAR OLUR

HDP'nin barajı aştığı durumda, bir partinin tek başına iktidar olması için yüzde 45 oy alması gerekiyor. Bu orana en yakın parti, AKP olarak duruyor. Eğer AKP, yüzde 45 ya da üstü oy alırsa, tek başına iktidar kurabiliyor. Ancak bu, açılan sandıktan çıkan oylar çerçevesinde pek mümkün görünmüyor.

SENARYO 2: AKP AZINLIK HÜKÜMETİ

AKP, 276 milletvekilinin altında kalırsa azınlık hükümeti kurar. Dışardan bir partinin desteğini alır. Bu olasılık, seçim öncesinde ulaştırma eski Bakanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın danışmanı Binali Yıldırım tarafından dile getirilmişti.

SENARYO 3- AKP -MHP KOALİSYON HÜKÜMETİ

AKP ve MHP'nin milletvekili sayısı, koalisyon hükümeti kurup, TBMM'den güvenoyu almaya yetiyor. Başta Başbakan Ahmet Davutoğlu olmak üzere, AKP'liler seçim kampanyası sırasında HDP ve CHP'ye çok sert yüklenirken, MHP'ye karşı daha yumuşak bir üslup sergilemişlerdi. Hatta Davutoğlu, MHP Lideri Devlet Bahçeli'nin memleketi Osmaniye mitinginde, mitinge katılanların Bahçeli ve MHP'yi yuhalamalarını bizzat önlemişti.

SENARYO 4- AKP-CHP KOALİSYON HÜKÜMETİ

Üçüncü senaryo, AKP'nin CHP ile büyük koalisyon kurma olasılığı. Ancak seçim kampanyaları sırasında bu soru CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu'na soruldu. Kılıçdaroğlu, kesin bir dille bu olasılığı reddetti.

SENARYO 5- AKP-HDP KOALİSYON HÜKÜMETİ

Seçim kampanyaları boyunca üzerinde en çok spekülasyon yapılan senaryo buydu. Ancak HDP EŞ Başkanı Selahattin Demirtaş, seçimlerde yüzde 10'u geçmeleri halinde, AKP ile işbirliği yapmayacaklarını birkaç kez açıkladı.

SENARYO 6- CHP-MHP- HDP KOALİSYON HÜKÜMETİ

AKP'nin tek başına iktidar olamadığı parlamentoda, CHP, MHP ve HDP'nin matematiksel olarak koalisyon kurması söz konusu olabilir. Ancak MHP ve HDP'nin böyle bir koalisyonda birarada olmaları az bir ihtimal olarak görülüyor.

SENARYO 7- CHP-MHP AZINLIK KOALİSYONU, HDP DIŞARDAN DESTEKLER

CHP ve MHP'nin, mevcut oy oranları ile koalisyon kurup, TBMM'den güvenoyu almaları mümkün görünmüyor. İki partinin toplam milletvekili sayısı 220 civarında kalıyor. CHP ve MHP koalisyonu ancak azınlık hükümeti olabilir. HDP ya da AKP'nin dışardan desteği ile parlamentodan güvenoyu alabilir.

BAŞKANLIK TARTIŞMASI

Dört partinin yer aldığı TBMM aritmetiğinde, partilerin seçim kampanyalarında halka verdikleri sözler gözönüne alındığında, Başkanlık sisteminin gelmesi tartışmalı hale geliyor. Seçim kampanyasında Başkanlık sistemini savunan sadece AKP olmuştu. Diğer üç parti, bu sisteme kesinlikle karşı olduklarını ifade etmişlerdi. Başkanlık sistemine geçilmesi için Anayasa değişikliği yapılması gerekiyor.

Anayasaya göre, anayasa değişikliklerinin referanduma sunulabilmesi için en az 330 ile 367 arası bir oyla TBMM'de kabul edilmesi gerekiyor. Bu oy aralığında kabul edilen düzenlemeleri, Cumhurbaşkanı ya referanduma sunuyor ya da Meclis'e iade ediyor. Meclis'in yeniden aynı aralıkta bir oyla anayasa değişikliğini kabul etmesi halinde ise düzenleme zorunlu olarak Cumhurbaşkanı tarafından referanduma götürülüyor.

367 ALMAK GEREKİYOR

Anayasa değişikliklerinin referanduma götürülmeden yürürlüğe girebilmesi için, 367 milletvekilinin oyu gerekiyor. Bu durumda, Cumhurbaşkanı, düzenlemeyi referanduma götürebiliyor ya da onaylayarak yürürlüğe girmesine karar verebiliyor. Açılan sandıkların ortaya koyduğu mevcut tabloda, Başkanlık sistemi için anayasa değişikliği mümkün görünmüyor.

SON GENEL SEÇİME GÖRE DURUM NE? AK PARTİ KAYBETTİ, CHP AYNI, MHP KAZANDI

2015 seçimlerinde sonuçlar netleşmeye başladı.

Peki 7 Haziran'da partilerin aldıkları oy oranları, bir önceki genel seçimlere göre nasıl bir değişim gösterdi? İşte ayrıntılar;

AK PARTİ YÜZDE 5'TEN FAZLA YAKIN OY KAYBETTİ

AK Parti, 2011 seçimlerinde oyların yüzde 49.95'ini almıştı. Oysa 2015 7 Haziran seçimlerinde, sandıkların yaklaşık yüzde 80'i açıldığında AKP'nin oyu yüzde 42 civarında görünüyor.

CHP YERİNDE SAYDI

CHP, bir önceki seçimlerle kıyaslandığında, çok farklı bir sonuç almadı. 2011'de CHP'nin oy oranı 25.94 olmuştu. Bu seçimlerde de, sandıkların yüzde 80'i açıldığında CHP'nin oy oranının yine yüzde 25'lerde olacağını gösteriyor.

MHP OY ARTTIRDI

MHP, bir önceki seçimlere oylarını yüzde 5'e yakın arttırdı. MHP, 2011'de oyların yüzde 12.98'ini almıştı. Bu seçimde ise, sandıkların yüzde 80'i açıldığında MHP'nin oy oranının yüzde 17'ye yakın olması bekleniyor.

HDP BARAJI GEÇTİ

2015 genel seçimleri, HDP'nin parti olarak girdiği ilk seçim oldu. 2011 seçimlerinde BDP geleneğinden gelen siyasetçiler, bağımsız aday olarak seçim yarışına girmişlerdi.

[Seçim Sonuçları](#)